

ЖОВЧНІ КИСЛОТИ ЖОВЧІ ЩУРІВ САМЦІВ ПРИ ДІЇ ТЕСТОСТЕРОНУ

¹І.С. Чернуха, ¹Є.М. Решетнік, ¹Н.Є. Нурищенко,
²Т.П. Гарник, ¹В.Г. Іліка, ¹С.П. Весельський

¹*Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

²*ПВНЗ «Київський медичний університет УАНМ»*

Жовчоутворення – це комплексний фізіолого-біохімічний процес, що включає біосинтез, біотрансформацію і трансмембранний та трансцелюлярний транспорт різних органічних і неорганічних компонентів жовчі, і відтворюється під регуляторним контролем багатьох гормонів. Ефекти андрогенів на метаболічні перетворення та секрецію специфічних компонентів жовчі – холатів лишаються недостатньо вивченими, не зважаючи на значні міжстатеві відмінності в жовчоутворенні та жовчовиділенні.

Мета роботи: дослідження ефектів тестостерону на жовчнокислотний склад жовчі самців щурів у гострому експерименті.

У гострих дослідах у щурів самців (0,18-0,27 кг, n=12), які знаходилися під тіопенталовим наркозом (60 мг/кг), канюлювали жовчну протоку, а після взяття першої півгодинної проби (вихідний рівень), вводили тестостерону пропіонат (0,7 мг/кг, внутрішньопортально). Після чого збирали наступні 5 півгодинних проб печінкового секрету в яких методом тонкошарової хроматографії, модифікованим в нашій лабораторії, визначали концентрації окремих фракцій холатів: таурохолевої, таурохенодезоксихолевої і тауродезоксихолевої, глікохолевої, глікохенодезоксихолевої і глікодезоксихолевої, холевої, хенодезоксихолевої і дезоксихолевої кислот.

Тестостерон при внутрішньопортальному одноразовому введенні у дозі 0,7 мг/кг щурам самцям у гострому досліді виявляє двофазний вплив на вміст у жовчі кон'югованих глікохенодезоксихолевої і глікодезоксихолевої та вільних хенодезоксихолевої і дезоксихолевої жовчних кислот. Спочатку, одразу після введення гормону концентрація цих холатів зростає, а наприкінці досліді (через 2,5 години після введення тестостерону) їх вміст у жовчі зменшується порівняно із контрольними величинами. Концентрація жовчних кислот інших фракцій суттєво зменшувалася через 2-2,5 години після введення гормону. Найістотніше зниження вмісту холатів у жовчі самців щурів після внутрішньопортального введення тестостерону виявлено в пробі жовчі, зібраній впродовж останнього півгодинного проміжку гострого досліді, тобто через 2-2,5 години після введення гормону. А саме, концентрація таурохолату зменшувалася на 19,2 % (p<0,01), дигідроксихоланових таурокон'югатів – на 22,6 % (p<0,01), глікохолату – на 40 % (p<0,01), дигідроксихоланових

глікокон'югатів – на 29,9 % ($p < 0,01$), холевої кислоти – на 20,5 % ($p < 0,05$), хенодезоксихолевої і дезоксихолевої кислот – на 41,4 % ($p < 0,01$).

Таким чином, тестостерон при одноразовому внутрішньопортальному введенні в апробованій дозі за умов гострого дослідження виявляє переважно пригнічуючий вплив на вміст жовчних кислот у жовчі самців щурів. Механізми такого впливу потребують подальшого вивчення.